

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2020. október 26.

TÁNCOS ISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Útmutató a vizsgázók teljesítményének az értékeléséhez

A dolgozatot **piros színű tollal javítsa az alábbiak szerint!**

1. Jó válasz	✓
2. Hiány(osság)	√
3. Nem tartozik szorosan a megoldáshoz	[ ]
4. Felesleges, értékelhetetlen rész (áthúzás)	_____
5. Súlyos hiba, tartalmi tévedés (aláhúzás)	_____
6. Értelmetlen szöveg, logikai problémák (aláhúzás)	~~~~~
7. Nyelvhelyesség (aláhúzás)	.....
8. Durva helyesírási hiba (aláhúzás)	=====

Az érettségi dolgozat helyesírási/nyelvhelyességi szempontból is javítandó, de a megoldásokban szereplő személyek, topográfiai adatok, műcímek és fogalmak helytelen írásmódja esetén nincs pontlevonás.

A feladatok alatt található téglalapok közül a bal oldaliban a feladatra adható maximális pontszám van, a **jobb oldali téglalapba kell beírni a tanuló által elért összes/teljes pontszámot**.

Csak az egyes feladatoknál feltüntetett pontozás szerint értékeljen!

Ha a vizsgázó a javítási-értékelési útmutatóban nem szereplő, de helytálló választ ír, a teljes pontszám megadható az adott válaszelemért.

Azoknál a feladatoknál, ahol több válaszelem közül kell a jó megoldást kiválasztani (pl. igaz-hamis), ott az összes válaszelem aláhúzása, megjelölése esetén a válasz nem értékelhető.

A teszt jellegű feladatoknál, ha a vizsgázó az összes lehetséges választ megjelöli, akkor nem kaphat pontot.

A megoldásokért az előírt maximális pontot meghaladó „jutalompont” nem adható.

Összesítés

Az egyes feladatrészek pontjainak összesítése során kapott pontszámot nem kell kerekíteni, lehet pl. 1,5 pont. Ezek a következő feladatok: 1, 5, 7, 8, 12.

A **teszt jellegű feladatok összpontszámát** a feladatlap utolsó oldalán az összesítő táblázatba kell beírni az alábbi módon:

- ha **pontszáma** egész szám, akkor először az „Összesen”, majd megismételve a „*A teszt jellegű feladatok pontszáma egész számra kerekítve*” rovatába is be kell írnia;
- ha ez az összpontszám törtszám, akkor ezt a számot írja az „Összesen” rovatba, majd a matematika szabályai szerint egész számra kerekítve (pl. 23,5 pont kerekítve 24 pont) a „*A teszt jellegű feladatok pontszáma egész számra kerekítve*” rovatába kell írnia.

A **rövid válaszokat igénylő feladatok** összpontszámát ugyanígy írja a táblázat megfelelő rovatába!

A két kerekített értéket összegezve írja „*Az írásbeli vizsgarész pontszáma*” rovatba!

TESZT JELLEGŰ FELADATOK

1. A feladat az őskor táncéletével kapcsolatos.

Minden helyes aláhúzásért 1 pont, összesen 5 pont adható. Ha a vizsgázó minden választ aláhúz, a feladatra 0 pontot kell adni. Ha a helyes megoldások számánál több választ jelöl meg, akkor a többlet válaszok számával a pontszámot csökkenteni kell. A feladatra kapott pontszám nem lehet negatív.

<u>Khorosz</u>	Animizmus	Lascaux	<u>Chenu</u>
Catal Hülyük	Transzállapot	anyajogú (matriarchális) társadalom	<u>Odissi</u>
<u>Orkesztika</u>	Curt Sachs	Sámándob	<u>Szaternália</u>

2. A feladat India és Japán táncművészetével kapcsolatos

A vizsgázónak csak az egyik táncművészetre vonatkozóan kell válaszolnia, választása szerint.

Válaszelemenként 1 pont, összesen 3 pont adható. Ha helytelen válasz is szerepel a megoldásban, a feladatra 0 pontot kell adni.

Megoldás India táncművészetéhez: a), e), g)

Megoldás Japán táncművészetéhez: b), c), h)

3. A feladat a középkori misztériumjátékkal kapcsolatos.

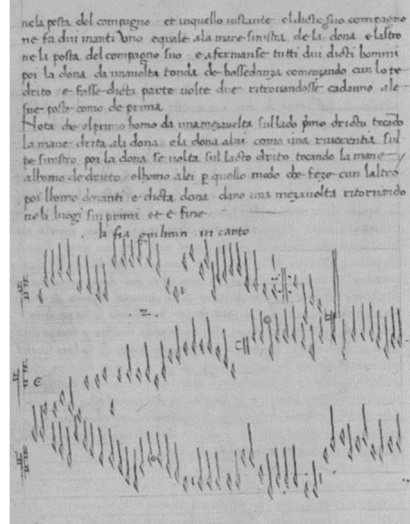
Minden helyes válasz aláhúzása 1 pontot ér, összesen 7 pont adható. Ha a vizsgázó minden választ aláhúz, a feladatra 0 pont adható. Ha a helyes megoldások számánál több választ jelöl meg, akkor a többlet válaszok számával a pontszámot csökkenteni kell. A feladatra kapott pontszám nem lehet negatív.

- a) **A misztériumjáték a lovagi udvarokban virágzó szórakozási forma volt.**
- b) **A misztériumjáték a liturgikus drámákból alakult ki.**
- c) **A misztériumjátékról szöveges források maradtak fenn.**
- d) **A misztériumjátékban nemcsak egyházi személyek szerepelhettek.**
- e) **A misztériumjátékban a szenteket csak a papok alakíthatták.**
- f) **A misztériumjátékot a piactéren is előadhatták.**
- g) **A misztérium szó eredeti jelentése titok, rejtély.**
- h) **A misztériumjátékban sok látványos díszletet használtak.**
- i) **A misztériumjátékban szekérszínpadot is használhattak.**

4. A feladat a reneszánsz témakörrel foglalkozik.

Minden helyesen beírt betűjel 1 pontot ér, a feladatra összesen 4 pont adható.

a) feladat:

B)

A)

b) feladat: **A) (Domenico da Ferrara)**

c) feladat: **B) (körző-homokóra)**

5. A feladat a felvilágosodás időszakával foglalkozik.

Minden helyesen beírt szám 1 pontot ér, az a) feladatra összesen 4 pont adható.

Állítás	Szám
Noverre felismerte az antik témák jelentőségét és művei tartalmát ennek megfelelően alakította.	2
Noverre ókori szerzők tanulmányozásával jutott el reformjaihoz.	4
Noverre szakított az udvari balett merev hagyományával.	1
Noverre fontosnak tartotta az érzelmek kifejezését a táncban.	3

A b) feladatra összesen 1 pont adható

Megoldás: B

6. Minden helyesen beírt betűjel 1 pontot ér, a feladatra összesen 5 pont adható.

Megoldás:

Állítás	Betűjel
Több ókori kultúra vallásában előforduló fogalom. Jelentése többistenhit.	D)
Az ókori görög kultúrában alakult ki. A körtánc elnevezése, mely a világok folytonos mozgását jelöli.	A)
A kifejezés a XX. században jelent meg Magyarországon, Dienes Valéria nevéhez köthető.	E)
Nemzeti táncok megjelenése a balett színpadokon.	B)
XIV. Lajos udvarában alakult ki az intézményesülés hatására.	C)

7. A feladat a magyar tánc történettel kapcsolatos.

A helyes válasz 1 pontot ér.

Megoldás: B

8. A feladat a klasszikus balett történetével kapcsolatos.

Minden helyesen beírt betűjel 1 pontot ér, a feladatra összesen 3 pont adható. Ha a vizsgázó mindegyik betűjelet beírja, a feladatra 0 pont adható. Ha a helyes megoldások számánál több választ jelöl meg, akkor a többlet válaszok számával a pontszámot csökkenteni kell. A feladatra kapott pontszám nem lehet negatív.

Megoldás: C, E, F

9. A feladat a klasszikus balett történetével kapcsolatos.

Válaszelemenként 1 pont, összesen 7 pont adható.

Megoldás:

Állítás	I/H
Karácsonyi történet adja a balett keretét.	I
Egy tündér a főszereplője.	H
Koreográfusa Jules Perrot, a romantikus balettek alkotója.	H
A balett ősbemutatója 1892-ben volt, Szentpétervárott.	I
A balettben német karaktertáncokat táncolnak.	H
A balett egyik lírai részlete a tóparti jelenet.	H
A balett híres lírai jelenete a Hópelyhek tánca.	I

10. A feladat a magyar tánc történettel kapcsolatos.

A helyes válasz 1 pontot ér.

Megoldás: B

---

11. A feladat a Magyar Állami Népi Együttessel foglalkozik.

Minden helyesen beírt betűjelért 1 pont, összesen 4 pont adható. Ha a vizsgázó mindegyik betűjelet beírja, a feladatra 0 pont adható. Ha a helyes megoldások számánál több választ jelöl meg, akkor a többlet válaszok számával a pontszámot csökkenteni kell. A feladatra kapott pontszám nem lehet negatív.

Megoldás: A, D, E, F

RÖVID VÁLASZOKAT IGÉNYLŐ FELADATOK MEGOLDÁSA

12. A feladat az őskor tánc történetével kapcsolatos alapfogalmakkal foglalkozik.

Minden helyes fogalom 1 pontot ér, a feladatra összesen 3 pont adható.

- A fogalom: **animizmus/lélekhit**. (Az anima nem elfogadható.)
- A fogalom: **mágia** (A rítus nem fogadható el.)
- A fogalom: **varásló/sámán**

13. A feladat a görög és a római táncművészettel kapcsolatos.

Minden helyes magyarázat 1 pontot ér, összesen 3 pont adható.

Csak a vizsgázó választása szerinti megoldásokat lehet értékelni.

Egyéb, tartalmilag megegyező válasz is elfogadható.

a) Görög táncművészet

- geranosz: **darulépésben, fáklyákkal járt lánctánc, amely a Thézeusz-mítoszra utal**
- kalathiszkosz: **kosártánc, kultikus női tánc, amelyben a táncolók fejükön kosarat tartottak.**
- kordax: **a komédia tánca, groteszk ugrálós tánc**

b) Római táncművészet

- szaturnália: **az antik római birodalom egyik legnagyobb ünnepe, Szaturnusz isten tiszteletére rendezett ünnepség, a téli napforduló idején.**
- pantomim: **szavak nélküli, testmozgással, gesztusokkal, mutogatással jellemzett, utánozó némajáték, a római színházművészetben fontos szerepet játszott.**
- atellana: **ókori népi bohózat, zenés, táncos, néha szöveggel kísért rögtönzött színjáték.**

14. A következő feladat a magyar táncélettel kapcsolatos.

Minden helyes válasz 1 pontot ér, a feladatra összesen 2 pont adható.

Megoldás: felső-tisza-vidéki botoló, karádi kanásztánc

15. A feladat a barokk korszakkal kapcsolatos.

Minden helyes állítás 1 pontot ér, összesen 5 pont adható. Egyéb, tartalmilag megegyező válasz is elfogadható.

Lehetséges megoldások:

- Beauchamps-nak köszönhető az öt balett pozíció kidolgozása.**
- XIV. Lajos király udvari koreográfusa volt.**
- Beauchamps a királyi Táncakadémia vezetője lett.**
- Beauchamps nevéhez köthető a karpozíciók/port de bras-k megjelenése/rögzítése.**
- A táncmester nevéhez fűződik az akadémikus balett műfaj megjelenése.**
- Munkatársaival (Molière, Lully) hatalmas fejlődést értek el a színpadi táncművészet fejlődésében.**
- Beauchamps az entré balett műfajában szeretett alkotni.**

16. A feladat a magyar felvilágosodás tánc történetével kapcsolatos.

Minden helyes válasz 1 pontot ér, a feladatra összesen 4 pont adható.

Megoldás:

- a) feladat: Esterházy „Fényes” Miklós/Eszterházi Miklós
- b) feladat: Marguerite Delphine
- c) feladat: Eszterházi esték
- d) feladat: Párizs ítélete

17. A feladat a felvilágosodás korszakának tánc történetével kapcsolatos.

Minden, az idézetekhez kapcsolódó helyes állításért 1 pont, összesen 4 pont adható. Egyéb, tartalmilag megegyező válasz is elfogadható.

Állítások:

- 1) Noverre legfontosabb újítása a cselekményes balett volt.
- 2) Az érzelmek kifejezésre a pantomimet tartotta alkalmasnak. / A cselekmény érthetővé tételére a pantomimet tartotta alkalmasnak.
- 3) Fontosságot tulajdonított a gesztusoknak és az arckifejezésnek.
- 4) A mozdulatoknak természetűsége kell törekednie, amely a felvilágosodás fontos célkitűzése volt.
- 5) Az öncélú technikai virtuozitás helyett a karok kifejező szerepét hangsúlyozta.

18. A feladat a magyar reformkori táncművészettel kapcsolatos.

Minden helyes állításért 1 pont, a feladatra összesen 5 pont adható. Egyéb, tartalmilag megegyező válasz is elfogadható.

Lehetséges megoldások:

- 1. A reformkori férfitáncosok a néptáncból akartak magyar karakterű balettművészetet/színpadi táncművészetet/táncművészetet létrehozni.
- 2. A néptáncok közül elsősorban a verbunkot tekintették lehetséges nyersanyagának, a nemzeti karakterű balett létrehozásához.
- 3. A reformkori férfitáncosok a baletthez akarták igazítani a néptáncként számon tartott reformkori mütáncot.
- 4. A néptáncot továbbfejlesztették/variálták/gazdagították.
- 5. Szólótáncaikban a Nyugat-Európában tanult balett elemeket (pl. spicc, pirouette) is használták a verbunk figurák mellett.
- 6. A Nyugat-Európában látott balettet nemzeti karakterűre akarták átformálni.
- 7. Táncukban a balettelemek legfeljebb díszítő célt szolgáltak.

19. A feladat a magyar reformkor táncéletével foglalkozik.

Az a) feladatban egy jó megoldásra 1 pont, két jó megoldásra 2 pont, három jó megoldásra 3 pont, négy jó megoldásra 4 pont, öt jó megoldásra 6 pont, a b) feladat helyes megoldására 1 pont, a feladatra összesen 7 pont adható.

Megoldás:

- a) feladat: **Andalgó, Három a tánc, Toborzó, Ömledező, Kézfogó**
- b) feladat: **Első magyar körtánc/Körmagyar**

20. A feladat a romantikus balett korszakához kapcsolódik.

Minden helyes válaszelemért 1pont, a feladatra összesen 5 pont adható.

Megoldás:

- 1) **cachucha**
- 2) **Párizs**
- 3) **nemzeti romantika/karakter balett**
- 4) **Amerika/USA**
- 5) **igen**

21. A feladat a Magyar Állami Népi Együttes munkájával kapcsolatos.

Minden helyes válaszra 1 pont, összesen 4 pont adható A tartalmilag helyes, de másképp megfogalmazott válasz is elfogadható.

Megoldás:

- a) **Az együttesben a zenekar, énekkar és a tánckar együtt működött közre a produkció létrehozásában és bemutatásában.**
- b) **Rábai Miklós elsősorban a népszokásokat dolgozta fel triós formában.**
- c) **A közönségigények kiszolgálása, amely az idillikus hangulatot és a színpompás, nemes szórakozást jelentette.**
- d) **A koreográfusok belekomponálták/szerkesztették/rendezték a produkcióba a zenekart, énekkart, énekes szólistákat. / A koreográfusok egységes dramaturgiát alkottak, amiben a zene, tánc és énekkar feladatait pontosan megtervezték. / A zene-, ének- és tánckar feladatain kívül szólisták előadasmódját és az előadók színészi játékát is kidolgozták a koreográfusok.**

22. A feladat a 20. századi modern tánccal kapcsolatos.

Minden helyes válaszra 1 pont, összesen 3 pont adható. A tartalmilag helyes, de másképp megfogalmazott válasz is elfogadható.

Megoldás:

- a) **Denishawn iskola/Denishawn School**
- b) **Mert ez volt az első modern tánciskola Amerikában/az USÁ-ban.**
- c) **Csak férfitáncosokból álló társulatot alapított.**